

N:o 133.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 maj 1903.

— — — hos Andra Kammaren den 19 — —

*Riksdagens skrifvelse n:o 133 till Konungen, i anledning af dels
Kungl. Maj:ts propositioner n:is 67 a och 67 b med förslag
till lag angående solidariska bankbolag m. m. dels ock åtskilliga i ämnet väckta motioner.*

(Sammansatta banko- och lagutskottets betänkande n:o 1 och memorial n:o 2.)

Till Konungen.

I propositioner n:is 67 a och 67 b har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionerna följande förslag till

- 1) lag angående solidariska bankbolag,
- 2) lag angående bankaktiebolag,
- 3) lag angående industriförlagsbanker,
- 4) lag angående tillsyn å vissa penningeinrättningar, som drifva sin rörelse utan af Konungen stadfäst reglemente,
- 5) lag angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 27 maj 1898, innefattande särskilda bestämmelser om vissa aktiebolag, som drifva lånerörelse,
- 6) lag angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs,

7) lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura, samt

8) lag angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag.

Hufvudgrunderna i Eders Kungl. Maj:ts förslag till *lag angående solidariska bankbolag* äro, att för hufvudlottägarne i dylika bolag skulle bibehållas enahanda ansvarighet, som nu åligger hufvudlottägarne i de enskilda bankerna, samt att lagen skulle omfatta endast de bankbolag, som åstunda att tillförsäkra sig om tillgodonjutandet af de rättigheter, lagen medgifver.

Hvad först angår frågan, huruvida de för hufvudlottägare i enskilda banker nu gällande bestämmelser om den *obegränsade solidariska ansvarigheten* böra bibehållas eller förändras, så är tydligen för bedömande af denna fråga den hittills vunna erfarenheten om verkningarna af samma bestämmelser af synnerlig betydelse. Erfarenheten från ungefär tre fjärdedels sekel gifver då vid handen, att denna obegränsade ansvarighet aldrig behöft tagas i anspråk; och det torde knappast kunna påvisas, att några som helst olägenheter af dessa bestämmelser hittills uppstått. Men det synes dessutom obestridligt, att just den obegränsade ansvarigheten utgjort ett väsentligt medel att vid tillfällen, då enskild bank råkat i svårigheter, förekomma ekonomiska rubbningar af allvarsam art. Det har sålunda visat sig, att denna ansvarighet vid dylika tillfällen framtvingit kraftiga ansträngningar från delägarnes sida för affärens stärkande samt anskaffat och bibehållit åt banken en kredit, som eljest ej skulle hafva förefunnits. Det ligger ock i öppen dag, att faran af den obegränsade ansvarigheten i högst väsentlig grad mildrats genom de år 1889 meddelade bestämmelser, enligt hvilka föreskrifvits, dels att vid enskild banks konkurs dess tillgångar skola värderas och eventuell brist uttaxeras på delägarne i förhållande till deras delaktighet i banken, dels ock att den ansvarighet för sådan banks förbindelser, som åligger solidarisk bolagsman utöfver hans andel i bankens grundfond, ej må i annan än nyssnämnda ordning af bankens borgenärer göras gällande.

Med den kontroll från det allmännas sida, som bankerna hos oss äro underkastade och hvilken kontroll enligt lagförslaget är afsedd att ytterligare skärpas, synes det icke behöfva befaras, att ansvarigheten, sedan den enskilda sedelutgifningsrätten upphört och därmed äfven bankernas otvifvelaktigt farligaste förbindelser bortfallit, skulle framdeles mer än hittills medföra några vådor. Det torde för öfrigt, ingalunda

ligga något mot rättskänslan stridande däri, att vid ett bankfallissement de å rörelsen uppkomna förluster i första hand drabba affärens delägare, så att i hvarje fall den penningeinsättande allmänheten utbekommer sitt tillgodohafvande hos banken.

På grund af hvad sålunda anförts och då nu hos bankerna själfva en allmän önskan om bibehållande af den obegränsade solidariska ansvarigheten gjort sig gällande, anser Riksdagen, lika med Eders Kungl. Maj:t, att denna ansvarighet icke bör upphäivas eller inskränkas.

Hvad därefter angår frågan om *omfattningen af den nya lagstiftningen* angående solidariska bankbolag torde knappast olika meningar råda om önskvärdheten däraf, att åt lagen gifvits en sådan omfattning, att härigenom förhindrats uppkomsten utanför lagen af penningeinrättningar, hvilka i afseende å organisation och verksamhet äro likartade med dem, å hvilka lagen är afsedd att vinna tillämpning. Riksdagen vill i detta sammanhang erinra, hurusom 1896 års Riksdag i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t gjort framställning om förbättrad lagstiftning för de s. k. solidariska folkbankerna. Sedan bankinspektören i ämnet afgifvit ämbetsutlåtande, samt i anledning af hvad i detta utlåtande anförts yttranden infordrats från öfverståthållareämbetet och Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i rikets samtliga län, har Eders Kungl. Maj:t vid ärendets föredragning den 5 november 1897 funnit Riksdagens förevarande skrifvelse icke till någon Eders Kungl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

Ett af hufvudskälen till detta resultat torde hafva varit, att man antagit, att antalet solidariska folkbanker framdeles skulle efter hand aftaga. Erfarenheten har emellertid ej bekräftat riktigheten af detta antagande. Under senare tid har nämligen folkbankernas antal ej obetydligt ökats. Enligt senast utkomna officiella statistik rörande folkbankerna utgjorde dessas antal vid 1901 års slut 28, af hvilka 15 hade uppstått under åren 1867—1890, 4 under tiden 1891—1895 och 9 efter sistsagda år. Sedan år 1890 har sålunda ifrågavarande bankers antal nära fördubblats. Enligt nämnda statistik uppgå de olika folkbankernas fonder till belopp växlande mellan, i runda tal, 7,000 kronor och 600,000 kronor; blott två af folkbankerna äga grundfond, uppgående till 200,000 kronor. Ofvan angifna siffror afse endast sådana folkbanker, hvilka, jämte öfrig bankrörelse, idka sådan inlåning, som sparbank bedrifer, och sålunda lyda under lagen angående tillsyn å vissa s. k. folkbanker och med dem jämförliga penningeinrättningar den 29 juli 1892. Rörande de folkbanker åter, som icke drifva sparbanksrörelse och å hvilka 1892

års nyssnämnda lag således ej är tillämplig, föreligger icke någon statistik.

Nu gällande lagstiftning för de solidariska folkbankerna är i flera hänseenden bristfällig. Delägarne i folkbanker åligger obegränsad, af lagen *ej* reglerad solidarisk ansvarighet för bankens alla förbindelser. Att en dylik ansvarighet är riskabel och synnerligen olämplig för bankbolag, hvilka, såsom folkbankerna, bestå af ett stort antal delägare, af hvilka endast ett fåtal deltagar i förvaltningen, torde icke kunna bestridas. Och bankinspektören har i sitt ofvanberörda utlåtande jämväl påpekat, hurusom denna obegränsade ansvarighet är farligare vid de mindre än vid de större bankbolagen. Det synes därför högeligen önskvärdt, att denna delägarnes i folkbanker ansvarighet varder, likasom nu är fallet med hufvudlottägarnes i enskilda banker, ordnad i öfverensstämmelse med 1889 års förenämnda lagstiftning.

Oftanberörda i 1892 års folkbankslag intagna bestämmelse, att lagen skall gälla allenast de folkbanker, som idka sparbanksrörelse, synes äfvenledes olämplig. Exempel lär ej heller saknas, att till följd af denna bestämmelse folkbank, för att undandraga sig kontroll, upphört med sparbanksrörelsen men fortsatt med rörelsen i öfrigt.

Äfven i andra hänseenden är nämnda lag behäftad med brister. Sålunda saknar den bestämmelse därom, att folkbank skall äga af myndighet fastställt reglemente, och ej heller finnas uttryckliga bestämmelser meddelade om skyldighet för folkbank att hålla grundfond samt verkställa afsättning till reservfond. Såsom brist i lagen måste ock betecknas, att i densamma ej finnas meddelade några som helst regler beträffande rörelsens drifvande. Opåtaladt kunna därför dessa banker exempelvis drifva handel med aktier och fastigheter samt belåna egna lottbref m. m.

Det synes jämväl kunna ifrågasättas, huruvida icke äfven kommanditbolag, som drifva bankrörelse, böra underkastas tillsyn och kontroll från det allmännas sida. Bankkommanditbolagen kunna sägas utgöra en kombination af bankaktiebolag och solidarisk bank. Och då alla aktiebolag, som drifva bankrörelse, ansetts böra underkastas banklagstiftningen samt det nu föreliggande förslaget till lag angående solidariska bankbolag afser jämväl en banktyp — solidarisk bank, i hvilken inrymts kommanditlottägare — hvilken har en viss likhet med de vanliga bankkommanditbolagen, kan ifrågasättas, huruvida icke äfven dessa sistnämnda bolag böra underkastas banklagstiftningen. Ett särskildt skäl för åstadkommande af förbättrad lagstiftning för bankkommanditbolagen ligger ock däri, att denna bolagsform, på lämpligt sätt anordnad,

synes vara en icke olämplig form för idkande af bankrörelse och det därför torde kunna antagas, att dylika bolag hos oss, likasom i utlandet, framdeles komma att i ökadt antal uppstå. Någon officiell statistik rörande de nuvarande bankkommanditbolagens antal och verksamhet föreligger ej, men känt är, hurusom särskildt i hufvudstaden åtskilliga dylika bolag på senare tid bildats och drifva bankrörelse i ganska stor utsträckning.

Den utredning af bankförhållandena och den omarbetning af ifrågavarande lagförslag, som skulle i förenämnda afseenden erfordras, har icke nu kunnat af Riksdagen åstadkommas, särskildt då Eders Kungl. Maj:ts proposition hunnit inkomma först sedan riksdagen långt framskridit. Men om än således enligt Riksdagens mening det hade varit önskligt, att åt lagen angående solidariska bankbolag gifvits en mera utsträckt omfattning än föreliggande förslag innebär, anser emellertid Riksdagen ifrågavarande lagförslag, hvilket i flera afseenden innehåller förbättringar i jämförelse med de i ämnet nu gällande bestämmelser, böra såsom en åtminstone för närvarande af förhållandena betingad lagstiftning i hufvudsak godkännas. De skäl, som därvid varit för Riksdagen bestämmande, äro följande. Å ena sidan skulle, därest frågans afgörande nu uppsköttes, nytt förslag i ämnet sannolikt ej hinna inkomma till nästa riksdag, helst högsta domstolen ånyo måste höras. Det skulle sålunda i hvarje fall behövas en förlängning af den nu gällande provisoriska lagstiftningen för de enskilda bankerna, hvilket måste ske senast nästa riksdag med hänsyn till föreskriften i 1874 års kungörelse, att ansökan om förlängd oktroj skall göras inom aderton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår. Å andra sidan har innevarande Riksdag hos Eders Kungl. Maj:t begärt en revision af allmänna lagen om aktiebolag. På denna revision, hvars åstadkommande ligger till tiden i det ovissa, kan förevarande lagstiftning emellertid ej vänta, då de enskilda bankerna med fog kunna göra anspråk på att snart få något närmare besked, huru de efter sedelutgiftsrettens upphörande skola inrätta sig. Och i sammanhang med omarbetningen af aktiebolagslagen måste äfven företagas en revision af förevarande lagstiftning, hvars detaljbestämmelser till stor del äro hämtade ur lagen om aktiebolag.

Men då emellertid särskilda föreskrifter för vissa af de solidariska bankbolag, hvilka icke skulle komma att underkastas den nya lagens bestämmelser, måste anses högeligen af behovet påkallade, synes önskvärdt, att, i sammanhang med den af Riksdagen begärda revisionen af aktiebolagslagen och den därpå påkallade omarbetning af förevarande

lagstiftning rörande solidariska bankbolag och bankaktiebolag, efter verkställd utredning tages i öfvervägande angelägenheten af dylika föreskrifters meddelande. Och då det äfven synes önskvärdt, ej mindre att dessa föreskrifter, i den mån sådant lämpligen kan ske, inarbetas i lagen angående solidariska bankbolag och i sammanhang därmed åt denna lag gifves en sådan affattning, att dess tillämpning icke varder beroende af bankinrättningarnes egen åstundan, utan på särskilda i lagen meddelade positiva föreskrifter, än äfven att de båda banklagarna sammanarbetas till en lag, torde vid den blifvande omarbetningen af banklagstiftningen jämväl böra tagas i öfvervägande, i hvad mån en granskning af denna lagstiftning äfven i andra afseenden, än så vidt angår vissa solidariska bankbolag, hvilka skulle komma att stå utanför den nu föreslagna nya lagstiftningen, må af den förebragta utredningen påkallas.

Den af Riksdagen verkställda granskning af öfriga i förslaget till *lag angående solidariska bankbolag* — i det följande betecknad med *litt. A* — förekommande bestämmelser äfvensom af förslaget till *lag angående bankaktiebolag* — betecknad med *litt. B* — har gifvit anledning till följande erinringar.

I tredje stycket af 18 § i det af bankkommittén afgifna förslag till lag angående bankaktiebolag fanns införd bestämmelse därom, att ingen måtte från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan bolagsman tillkommande rättighet, innan han blifvit i registerboken införd. Mot denna bestämmelse anmärktes inom högsta domstolen, att till följd af densamma en underlåtenhet af styrelsen att i registerboken göra föreskrifna anteckningar om äganderätt till aktier skulle förhindra bolagsman att utöfva sin rätt, men att en dylik underlåtenhet icke borde inverka på denna rätt. Till rättelse af det sålunda anmärkta förhållandet har i Eders Kungl. Maj:ts förslag *litt. B* nämnda moment utslutits och i dess ställe till 17 § fogats ett nytt moment af innehåll, att innan anmälan om förändring i äganderätten till aktie skett den nye ägaren ej må från bolaget uppbära utdelning.

Att olägenheter af den art, som inom högsta domstolen antydts, kunna blifva en följd af en bestämmelse med den lydelse, som af kommittén föreslagits, är visserligen obestriddigt, men enligt Riksdagens mening innehåller förevarande lagförslag genom de i 82 och 84 §§ inrymda stadganden om ansvar och ersättningsskyldighet för styrelse, som låter försummelse af ifrågavarande slag komma sig till last, fullt betryggande bestämmelser mot förekomsten af dylika olägenheter.

Vid sådant förhållande och då berörda i nu gällande bankaktiebolagslag förekommande, med kommittéförslaget öfverensstämmande bestämmelse synes mera än motsvarande, af Eders Kungl. Maj:t föreslagna stadgande ägnad att motverka missbruk genom skenöfverlåtelse af aktierätt, samt berörda bestämmelse, så vidt Riksdagen har sig bekant, i tillämpningen hittills ej medfört några olägenheter utan tvärtom visat sig ändamålsenlig, anser Riksdagen denna bestämmelse böra bibehållas, och hafva därför 17 och 18 §§ i förevarande af Riksdagen godkända förslag affattats i enlighet med kommittéförslaget.

I båda ifrågavarande lagförslag — i 27 § af förslaget litt. A och 24 § af förslaget litt. B — finnes meddelad bestämmelse om rätt för bankbolag att drifva handel med, bland annat, silfver.

Ifrågavarande bestämmelse är oförändrad hämtad från nu gällande lagstiftning. Den bankerna genom samma bestämmelse tillerkända rätt torde emellertid numera vara för dem utan betydelse. Vid sådant förhållande och då berörda bestämmelse tydligen kan hafva till följd vissa olägenheter, har Riksdagen, i enlighet med hvad i en inom Riksdagen väckt motion föreslagits, ur förenämnda paragrafer uteslutit orden »och silfver».

I 31 § af förslaget litt. A och 28 § af förslaget litt. B äro intagna stadganden, på grund af hvilka bankbolag skulle äga bemyndiga jämväl annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äro i 33 § af förslaget litt. A samt i 30 § af förslaget litt. B införda bestämmelser om förbud för styrelsen att lämna dylikt bemyndigande. Då det emellertid mången gång torde vara för bankbolagen med afseende å deras rörelse vid afdelningskontor af vikt, att jämväl styrelsen må kunna meddela bemyndigande af ofvan angifna art, hafva berörda bestämmelser i förevarande af Riksdagen godkända förslag så till vida fullständigats, att i desamma inryckts föreskrift om rätt för bankbolag att uppdraga åt styrelsen att lämna sådant bemyndigande, hvarom ofvan sägs.

Enligt den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna lydelse af 79 § af förslaget litt. A och 72 § af förslaget litt. B skulle bankspektören äga sammankalla extra bolagsstämma, där styrelsen icke efterkomme af honom framställd begäran om utfärdande af kallelse till sådan stämma. Enär emellertid bolagsstämmas sammankallande synes Riksdagen vara en åtgärd af den vikt, att densamma ej bör kunna af bankspektören ensam vidtagas, har Riksdagen, i enlighet med hvad i en inom Riksdagen väckt motion föreslagits, i förevarande §§ infört bestämmelse

därom, att dylik åtgärd får af bankinspektören företagas allenast efter uppdrag af chefen för finansdepartementet.

I skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t har 1900 års Riksdag ifrågasatt en förändring af bankinspektionens organisation särskildt därutinnan, att anordningar vidtoges till åstadkommande af samarbete mellan bankinspektören och de af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ombud i bankerna.

Rörande denna fråga har af bankkommittén anförts följande:

»Det ombud, Konungens befallningshafvande vid hvarje bank anställer, har, om man frånser pröfningen och vården af de sedelutgifvande bankernas grundfondshypotek, hvilket bestyr upphör med sedelutgifningen, till hufvudsakligt åliggande att kontrollera och attestera riktigheten af den rapport, som för hvarje månad skall insändas till finansdepartementet. Därjämte förordnar Konungens befallningshafvande vid hvarje bank en person, som deltagar i den årliga revisionen af bankens förvaltning. Det vore enligt kommitténs mening önskvärdt, att, såsom någon gång redan nu sker, dessa bägge uppdrag i samma bank lämnades åt *en* person, hvilken således skulle både granska månadsrapporterna och deltaga i revisionen. Denne person borde då kunna förväntas erhålla en bättre inblick i bankens förhållanden, än ombudet och revisorn nu hvar för sig äga, och han skulle därför kunna med större sakkännedom fullgöra de skilda uppdragen. Då emellertid de personliga betingelserna för de bägge uppdragen kunna sägas vara i viss mån olikartade, i det revisorsuppdraget måste anses mera grannlaga och maktpåliggande, samt det sålunda kan inträffa, att den person, som anses lämplig att deltaga i revisionen, till äfventyrs icke är villig att åtaga sig arbetet med månadsrapporternas granskning, har kommittén icke ansett ändamålsenligt att i lag stadga, det uppdragen skola förenas i en hand.

Att nu anordna ett samarbete mellan bankinspektören och Konungens befallningshafvandes ombud i bankerna på det sätt, att dessa senare skulle, såsom ett slags underinspektörer, vara pliktige att på bankinspektörens anmodan verkställa inspektioner synes icke tillrådligt eller nödigt. Enhetligheten i bankinspektionen skulle därigenom äfventyras och bankerna skulle kunna blifva besvärade med tätare inspektioner, än behovet påkallar och för bankverksamhetens lugna gång är önskvärdt. Men att dessa ombud, som ju dock utföra en viss tillsyn i bankerna, fortfarande skola stå alldeles isolerade från den centrala bankinspektionen är utan tvifvel icke ändamålsenligt. Kommittén har därför förordat skyldighet för det allmänna ombudet att meddela

bankinspektören alla de upplysningar om vederbörande bank, som af honom äskas. Bankinspektören kan sålunda, utan att en särskild bankinspektion anordnas, erhålla tillförlitlig underrättelse om förhållanden, som det kan vara af vikt att känna; och ombudet, som redan enligt nu gällande lag har tillträde till banks räkenskaper och handlingar, bör utan vidare svårighet kunna meddela sådan upplysning.»

Riksdagen, som delar de af kommittén sålunda uttalade åsikter, anser sig böra framhålla vikten däraf, att uppdrag af ifrågavarande beskaffenhet må komma att tilldelas endast för dylikt uppdrag fullt kompetenta personer. Utan att så sker, vinnes naturligtvis ej nödig effektivitet åt de föreslagna bestämmelserna; och med afseende å den förändrade ställning, bemålde ombud och revisor enligt de nya stadgandena skulle komma att intaga, blir det tydligen framdeles mera än hittills af vikt, att sagda uppdrag anförtros endast åt härför fullt lämpliga personer.

Vissa äldre bankaktiebolag, hvilkas verksamhet är grundad på tillåtelse, meddelad före tillkomsten af 1886 års bankaktiebolagslag, hafva i öfverensstämmelse med härom i bolagsordningarna meddelade bestämmelser utelöpande aktier, hvilka äro ställda till innehafvaren. I bolagsordningen för åtminstone ett af dessa bankaktiebolag finnes meddelad föreskrift om skyldighet för bolaget att underkasta sig de bestämmelser, hvilka för bankaktiebolag varda i allmän författning stadgade. På grund af de i 90 § af förslaget litt. B meddelade öfvergångsbestämmelser skulle alltså den nya lagen i hela sin utsträckning gälla för dylikt bolag. Då emellertid vissa af de i samma lagförslags 18 § införda stadganden tydligtvis icke kunna vinna tillämpning å andra aktier än sådana, som äro ställda till viss man, har ett undantagsstadgande i berörda syfte blifvit i 90 § intaget.

Eders Kungl. Maj:ts förslag till *lag angående industriförlagsbanker* afser införande i lagstiftningen af en ny banktyp, hvilken skulle — i motsats till öfriga bankbolag — äga rätt att, jämte bankrörelse, drifva handel jämväl med aktier.

Riksdagen vill ingalunda bestrida, att en aktieemissionsanstalt, skött med sakkunskap och redbarhet samt ställd under offentlig kontroll, tilläfväntys skulle vara till nytta för industrien. Den i detta ärende förebragta synnerligen knappa utredningen har emellertid icke kunnat bibringa Riksdagen någon viss öfvertygelse, att tiden är inne för den ifrågasatta lagstiftningen eller att Eders Kungl. Maj:ts förslag i detta

afseende är byggdt på riktiga och lämpliga grunder. Något verkligt trängande behof för närvarande af en sådan lagstiftning har icke heller, Riksdagen veterligen, framträdt. Det får ej heller förbises, att, på sätt erfarenheten från utlandet gifvit vid handen, inrättningar af ifrågavarande beskaffenhet under en mindre nogräknad ledning kunna jämväl ägna sig åt osunda, för industrien skadliga spekulationsaffärer. Det föreslagna namnet för ifrågavarande inrättningar synes ock mindre lämpligt. Riksdagen har alltså ansett sig icke böra godkänna ifrågavarande lagförslag.

Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura har förfallit.

Intet af öfriga ifrågavarande lagförslag har gifvit anledning till någon erinran från Riksdagens sida.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen

dels anmäla, att Riksdagen, som icke kunnat oförändradt antaga Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag angående solidariska bankbolag, för sin del beslutit en lag angående solidariska bankbolag af den lydelse, bilagan litt. A vid denna skrifvelse utvisar;

att Riksdagen, som icke kunnat oförändradt antaga Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag angående bankaktiebolag, för sin del beslutit en lag angående bankaktiebolag af den lydelse, bilagan litt. B vid denna skrifvelse utvisar;

att det af Eders Kungl. Maj:t framlagda förslag till lag angående industriförlagsbanker icke vunnit Riksdagens bifall;

att Eders Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura förfallit;

att Riksdagen antagit med Eders Kungl. Maj:ts förslag i ämnet öfverensstämmande

lag angående tillsyn å vissa penningeinträttningar, som drifva sin rörelse utan af Konungen stadfäst reglemente,

lag angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 27 maj 1898, innefattande särskilda bestämmelser om vissa aktiebolag, som drifva lånerörelse,

lag angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs,

lag angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag,

af den lydelse, bilagan litt. C vid denna skrifvelse utvisar;

dels ock anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t, i sammanhang med den utaf innevarande års Riksdag begärda revision af aktiebolagslagen och den däraf påkallade omarbetning af förevarande lagstiftning rörande solidariska bankbolag och bankaktiebolag, efter verkställd utredning taga i öfvervägande angelägenheten af en förbättrad lagstiftning för vissa andra solidariska bankbolag än dem, å hvilka den nya lagen angående solidariska bankbolag vinner tillämpning, äfvensom i hvad mån i samband därmed en granskning jämväl i andra afseenden af lagstiftningen rörande bankbolag må af den förebragta utredningen påkallas.

Stockholm den 19 maj 1903.

Med undersåtlig vördnad.

*Bilaga litt. A.***L a g****angående solidariska bankbolag.**

Härigenom förordnas som följer:

I Kap.*Om bankbolags bildande och om dess fonder.***1 §.**

De, som, i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta bolag med personlig ansvarighet för delägarne och som åstunda att försäkra sig om tillgodonjutande af de rättigheter, denna lag medgifver, skola därom hos Konungen göra ansökning med bifogande af fullständig bolagsordning.

Stiftarne skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst tio.

Finnes sådant bankbolag vara för landet nyttigt, pröfvar Konungen bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt, så ock om och i hvad mån därutöfver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drifvande (oktroj) under en tid af högst tio år och därutöfver intill slutet af då löpande kalenderår.

Bankbolag skall, på sätt nedan sägs, registreras.

2 §.

Sedan oktroj meddelats, må stiftarne utfärda inbjudning till teckning af lotter i grundfonden.

Inbjudningen, som skall egenhändigt underskrifvas af stiftarne samt vara åtföljd af styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse af bolagsordningen, skall innehålla bestämmelse ej mindre om den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken sammanträde med tecknarne för pröfning af frågan om bolagets bildande skall hållas, än äfven om den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning de utbudna lotterna skola bland tecknarne fördelas.

Teckning vare ogiltig, där den ej göres å sådan inbjudning, som ofvan i denna § sägs.

3 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, där det ej finnes i inbjudningen fullständigt angifvet.

4 §.

Stiftarne åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i inbjudningen bestämda tid. Har ej sammanträde inom sagda tid hållits, vare teckningen icke vidare bindande.

5 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 4 § omförmäles, genom behöriga teckningslistor, att grundfonden är, enligt inbjudningens innehåll, fulltecknad och att tecknarne, stiftarne inräknade, utgöra minst det antal, som i 9 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning lotterna blifvit mellan tecknarne fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må de fleste af de närvarande kunna besluta, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad därefter.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd eller finnas vid omröstning de fleste röstande hafva förenat sig härom och utgöra desse minst en fjärdedel af hela antalet tecknare, stiftarne inräknade, med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp af minst en fjärdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

Stiftare, som, efter ty i 3 § sägs, förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, äge ej deltaga i omröstning, hvarom i denna § förmåles, ej heller skall sådan stiftare eller det af honom öfvertagna delaktighetsbelopp vid omröstningen tagas i beräkning.

6 §.

Utgöra stiftarne minst det antal, som i 9 § sägs, och öfvertaga de själfva samtliga lotterna, skall bolaget anses vara genom aftalet härom bildadt.

7 §.

Är bankbolag bildadt, skall val af styrelse och revisorer ofördröjligen ske.

8 §.

Bankbolags grundfond skall utgöra minst en million kronor; dock att, där de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfång, utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver därtill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande två hundra tusen kronor.

9 §.

Bankbolag skall bestå af minst trettio hufvudlottägare. De skola vara svenska medborgare. Dessa bolagsmän skola insätta bolagets grundfond och ansvara för uppfyllandet af alla bolagets förbindelser, en för alla och alla för en.

Den ansvarighet för bolagets förbindelser, hvilken enligt denna § åligger hufvudlottägare utöfver hans andel i grundfonden, må ej af bolagets borgenärer göras gällande i annan ordning, än som i lagen angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs stadgas rörande solidariskt bankbolag.

10 §.

I firma för bankbolag, hvars grundfond ej understiger en million kronor, skola ingå orden enskild bank. Sådan firma må ej af annan begagnas.

Understiger bankbolags grundfond en million kronor, skall bolagets firma innehålla ordet folkbank.

Ej må enskild man eller annan enskild penningeinrättning än bolag, hvarom i denna lag förmåles, samt sparbank och bankaktiebolag i sin firma använda ordet bank.

Bankbolags firma skall tydligt skilja sig från annan förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

11 §.

Grundfonden skall fördelas i lotter å lika belopp.

Hvad på grund af teckning af lott skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå lotten skall lyda.

Banklott vare mot bolaget odelbar.

Skall grundfonden kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må lägsta beloppet (minimikapitalet) ej utgöra mindre än hälften af högsta beloppet (maximikapitalet).

12 §.

Å lotterna skola utfärdas bref, angifvande ordningsnummer å den eller de lotter, hvarå de lyda. Lottbref skall ställas till viss man.

13 §.

Af grundfonden skola inbetalas minst tjugu procent, innan bankbolag öppnar sin rörelse, ytterligare minst tjugu procent inom tre månader och återstoden inom åtta månader från öppnandet af bolagets rörelse.

Innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullo inbetald, må lottbref ej utgifvas.

14 §.

Har tecknare af hufvudlott ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare han skyldig aflämna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i enlighet med hvad i 13 § stadgas.

15 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å hufvudlott, vare skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Varder, innan pant, hvarom i 14 § förmäles, blifvit aflämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid eller försummar någon att aflämna sådan pant, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara rätten till delaktighet i bolaget förverkad. Lag samma vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflämnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning, äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma skall gälla, så ock, där lottecknarens adress för styrelsen uppgifvits, till honom i rekommenderadt bref blifvit försänd.

Då rätt till delaktighet i bolaget förverkats, kan hvad å lott redan inbetalts eller hvad genom realisering af aflämnad pant influtit ej återfordras.

16 §.

Ökning af grundfonden medelst ny teckning må ej ske, innan förutvarande grundfond blifvit till fullo inbetald. Beslut om sådan ökning må ej bringas till verkställighet, innan det blifvit registreradt.

Lottbref må i ty fall ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de lotter, hvarå brefvet lyder.

Den för inbetalning af de nya lotterna bestämda tid må ej öfverstiga ett år från det beslutet registrerades.

17 §.

Hvad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad lott, så ock rörande anmaning att sådan inbetalning fullgöra finnes i 15 § stadgadt skall äga motsvarande tillämpning vid ny teckning, som i 16 § sägs.

18 §.

Hufvudlottägarne stånde öppet att med sig förena kommanditlottägare. Sådan lottägare är icke för bolagets förbindelser ansvarig med

mera än han i bolaget insatt eller åtagit sig insätta. Ej må kommanditlottägare i bolaget inrymmas för större belopp än som motsvarar hälften af grundfonden. Det af kommanditlottägare tillskjutna belopp häftar lika med grundfonden för bolagets samtliga förbindelser, men äga vid bolagets upplösning kommanditlottägare återfå hvad de insatt, innan utdelning å hufvudlotterna må äga rum. Kommanditlott skall lyda å samma belopp som hufvudlott och ställas till viss man.

Kommanditlottägare må ej deltaga i andra beslut å bolagsstämma än val af revisorer. Till revisor må kommanditlottägare kunna utses.

19 §.

En hvar hufvudlottägare skall till förvaring hos bolaget öfverlämna en egenhändigt undertecknad och af två personer bevittnad handling, innefattande uppgift å de lotter, han i bolaget äger. Innan sådan handling afgifvits, må han icke från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan bolagsman tillkommande rättighet.

20 §.

Hufvudlottägare vare ej berättigad att under oktrojtiden från bolaget afgå, med mindre bolaget därtill samtycker.

Lag samma vare för hufvudlottägarers sterbhus; dock att, där sterbhusets hufvudlott på grund af arf eller giftorätt tillfallit sterbhusdelägare, som jämlikt 9 § kan antagas såsom bolagsman, och denne aflämnat sådan handling, som i 19 § sägs, de öfriga delägarne äro från bolaget skilda.

Kommanditlottägare må sina lotter å annan öfverlåta efter anmälan hos bolagets styrelse och under iakttagande i öfrigt af de föreskrifter, bolaget i sådant afseende må meddela.

21 §.

Har annorledes än på grund af arf eller giftorätt hufvudlott öfvergått till ny ägare, må denne ej, förrän bolaget godkänt öfverlåtelsen, utöfva någon bolagsman tillkommande rättighet i vidare mån, än att han, där 9 § icke utgör hinder för hans antagande till bolagsman, äger att efter aflämnande af sådan handling, hvarom i 19 § förmäles, lyfta den utdelning, som faller å lotten, äfvensom hvad å densamma belöper vid bolagets likvidation.

Bolagets rätt att pröfva öfverlåtelse må, med de undantag, hvarom i 3 mom. förmåles, å ordinarie bolagsstämma för tiden till nästa ordinarie bolagsstämma öfverlåtas på styrelsen. Kallelse till sammanträde, då sådan pröfning af öfverlåtelse skall ske, skall innehålla uppgift, att så beskaffad fråga vid sammanträdet förekommer. Godkännes ej öfverlåtelsen enhälligt af de vid sammanträdet närvarande styrelseledamöterna, hänskjutes frågan till ordinarie bolagsstämmas afgörande. Öfverlåtelser, som styrelsen godkänt, skola vid näst därefter inträffande ordinarie bolagsstämma anmälas.

Vill hufvudlottägare öfverlåta sin sista lott eller vill ledamot af styrelsen öfverlåta någon af de hufvudlotter, han innehade, då han senast utsågs till styrelseledamot, må sådan öfverlåtelse pröfvas endast af ordinarie bolagsstämma.

22 §.

Å bankbolags hufvudkontor skall genom styrelsens försorg hållas en särskild bok, i hvilken samtliga såväl hufvudlottägare som kommanditlottägare skola inregistreras och anteckning göras om de lotter, en hvar innehar.

Har lott öfvergått till ny ägare, och denne vunnit inträde i bolaget, skall anteckning härom genast göras i registerboken.

Styrelsen åligger att låta en hvar, som sådant önskar, taga kännedom af registerboken å de tider, banken hålles öppen för allmänheten, äfvensom, mot afgift, erhålla till riktigheten af vederbörande tjänsteman bestyrkt utdrag därur.

23 §.

Under bankbolags bestånd må ej inbetald grundfond och den genom tillskott af kommanditlottägare bildade särskilda fond minskas genom utdelning eller annan återbetalning till bolagsmännen.

24 §.

Af bankbolags behållna årliga vinst skola minst femton procent afsättas för bildande af en reservfond. Sedan reservfonden uppgått till femtio procent af bolagets grundfond, må vidare afsättning till reservfonden kunna upphöra; nedgår den under detta belopp, skall afsättning därtill å nyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid teckning kan för lotterna betingas utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där rätt till delaktighet i bolaget förverkats, hvad som blifvit å lotten inbetaldt eller genom realisering af aflämnad pant influtit.

Reservfonden må endast användas till betäckande af den förlust, som å bolagets rörelse i dess helhet uppstått och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

25 §.

Varder, under det bankbolag fortsätter sin rörelse, utdelning beslutad och verkställd, ändå att, enligt senast upprättade, behörigen reviderade bokslut, tillgång därtill icke kan beredas utan åsidosättande af de i 23 och 24 §§ angående bolagets fonder meddelade bestämmelser, vare de bolagsmän, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

26 §.

Innan bankbolag blifvit registrerad, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara.

Ingås förbindelse å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, vare de, som ingått förbindelsen, ansvarige därför såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

II Kap.

Om rörelsen.

27 §.

Bankbolag må ej drifva handel med annat än guld, in- och utrikes växlar samt räntebärande papper.

För bankbolags fordran pantsatt eller utmätt, fast eller lös egendom, som försäljes å auktion, må bolaget dock äga att, till skyddande af sin fordran, inropa, med skyldighet att egendomen åter afyttra, så snart det kan ske utan förlust.

Bankbolag äger förvärfva för bankens inrymmande afsedd fastighet. Ej må bankbolag såsom pant mottaga egna lottbref eller andra bankbolags hufvudlottbref.

28 §.

Bankbolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till viss man eller order, eller till innehafvaren ställda förbindelser.

29 §.

Varda penningar hos bankbolag insatta att viss tid där innestå, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget därom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye ägarens säkerhet hos bolaget anmälas.

Å medel, som på så kallad sparkasseräkning eller därmed likartad räkning insätts, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tretusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må bankbolag ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock öppet lämnadt att, då sådant pröfvas utan olägenhet kunna ske, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång.

III Kap.

Om förvaltning och styrelse samt om bolagsstämma och revision.

30 §.

Hufvudlottägarne skola inom sig utse en styrelse af minst fem ledamöter att företräda bolaget. Ledamot af styrelsen skall vara bosatt i Sverige. Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare

utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva om den inskränkning ägt kännedom. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

31 §.

Bankbolag äge bemyndiga eller uppdraga åt styrelsen att bemyndiga jämväl annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma.

Om inskränkning i sådant bemyndigande vare lag, som i 30 § 2 mom. sägs.

32 §.

Skriftlig afhandling, som för bankbolag ingås, skall undertecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firmateckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jämväl underskrifva sina namn.

Är afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som afhandlingen underskrifvit, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

33 §.

Styrelsen äge förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest bolagets talan föra. Ej må dock, utan bolagets uppdrag, bemyndigande, som i 31 § sägs, af styrelsen lämnas.

34 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de fleste röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

35 §.

Styrelsen åligge att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till fter rättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej trida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

36 §.

Bolagsmännens rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma.

Ej må någon, för egen del eller såsom ombud för annan, deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig ej heller i val af revisor.

Vid bolagsstämma skall, genom styrelsens försorg, föras protokoll, utvisande hvilka bolagsmän i förhandlingarne deltagit samt det antal lotter, för hvilket en hvar af dem ägt rösta. Senast fjorton dagar efter stämman skall protokollet vara för bolagsmännen tillgängligt.

37 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen eller om bolagets upplösning af annan orsak, än i 49, 50, 52 eller 59 § sägs, vare ej giltigt, med mindre samtliga hufvudlottägarna förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträds af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

Förändring af bankbolags ordning äge ej giltighet, med mindre den varder af Konungen stadfästad.

38 §.

Jämte hvad i 36 och 37 §§ är om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma stadgadt, gälle, där ej annorlunda finnes i bolagsordningen bestämdt:

att hvarje lott berättigar till en röst;

att frånvarande bolagsmans rösträtt må genom ombud utöfvas;

att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas; och

att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågo den mening gäller, som biträdes af de fleste röstande, eller, om jäm antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

39 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den stämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna året tillika med den berättelse, som enligt 46 § bör af revisorerna afgifvas.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för bolagsmännen tillgänglig å bolagets hufvudkontor. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej, utan samtliga närvarandes samtycke, vid stämman till afgörande företagas, där det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisionsberättelsen eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill bolagsman hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen skriftlig anmälan därom minst fjorton dagar före stämman.

40 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 39 § sägs, har att för hvarje år å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Den i samma § omnämnda balansräkning skall behörigen redovisa bolagets inkomster och utgifter under räkenskapsåret samt dess tillgångar och skulder vid årets slut. Bolagets tillgångar må icke upptagas öfver deras verkliga värden. Osäkra fordringar skola förty upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att ingå, samt värdelösa fordringar afskrifvas.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerna samt, tillika med dessas berättelse, minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för bolagsmännen tillgängliga å bolagets hufvudkontor.

41 §.

Å den bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jämte revisionsberättelsen framläggas, skall jämväl till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid, förvaltningsberättelsen omfattar. Yrkas af hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondedel

af hela grundfonden, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid, förvaltningsberättelsen omfattar, ej anställd inom ett år från det densamma å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder däraf att ansvarsfrihet beviljats, äge bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, där denna kan antagas hafva å beslutet om ansvarsfrihet inverkat.

42 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla bolagsmännen till extra bolagsstämma.

Sådan stämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af hufvudlottägare med ett sammanlagdt delaktighetsbelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del däraf, som må vara i bolagsordningen bestämd.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman angifvet.

43 §.

Har styrelsen ej senast fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 42 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, där ej annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla bolagsmännen till ordinarie bolagsstämma, har Konungens befallningshafvande att, på anmälan af bolagsman, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

44 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller bolagsman, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut nu är sagdt gälle ock, där tecknare af lott vill tala å beslut, som fattats vid sammanträde, hvarom i 4 § förmäles.

45 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl då annat offentlig myndighets bud skall bolaget delgifvas.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kära till bolaget, kalle bolagsmännen till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 44 § afses, styrelsens rätt till talan bevarad, om inom där stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördröjligen hållas.

46 §.

Bolagsmännen skola för granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvart annat år skall en af dessa revisorer ombytas.

Af bolagsmännen utsedd revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Öfver granskningen skall skriftlig berättelse afgifvas.

47 §.

Revisor skall äga ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Där granskningen därtill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 43 § sägs äga motsvarande tillämpning.

48 §.

Hafva revisorer i sin berättelse mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i

förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvarige för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas sedan två år förflutit från det revisionsberättelsen å bolagsstämma framlades.

IV Kap.

Om bankbolags upplösning och om förlängning af bolagets oktroj.

49 §.

Har bankbolag, enligt behörigen revideradt bokslut, gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, skall styrelsen senast den dag, revisionsberättelsen aflämnas, sammankalla bolagsstämma till första dag, sådant enligt bolagsordningen kan ske; och låte styrelsen dessutom ofördröjligen genom rekommenderadt bref om bolagsstämman underrätta hufvudlottägare, hvars adress är känd. I kallelsen till bolagsstämman skall uppgifvas, att bolaget gjort sådan förlust, som här är sagd.

Har före eller senast vid bolagsstämman af hufvudlottägare tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget att fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknadt tillskott icke inbetalts inom tre månader från omförmälda stämma, skall bolaget upplösas och likvidation verkställas.

De hufvudlottägare, som verkställt tillskottet, äga att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jämte sex procent årlig ränta, innan annan utdelning å hufvudlotterna får ske. Upplöses bolaget, förr än sådant tillskott blifvit till fullo återguldadt, skall, sedan bolagets skulder och, där kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, deras insatser blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upphörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de därtill förslå, innan någon utdelning å hufvudlotterna må äga rum.

Yppas under löpande räkenskapsår anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, hvarom i denna § förmäles, åligge det styrelsen att ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detsamma.

50 §.

Bankbolag skall ock upplösas och likvidation verkställas:

då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år ifrån bolagets bildande;

då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år, från det bolagets rörelse öppnades;

då antalet hufvudlottägare nedgått under det i 9 § bestämda samt tillräckligt antal hufvudlottägare ej inom tre månader inträdt; eller
då meddelad oktroj tilländagått, utan att ny oktroj beviljats.

51 §.

Varder bankbolag icke upplöst, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt 49 eller 50 § påkallar upplösning, svare de, som med vetenskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

52 §.

Har Konungen förklarad bankbolag hafva förverkat oktrojen, skall bolaget anses upplöst den dag, då sådant förklarande gjordes.

53 §.

Upplöses bankbolag af annan anledning, än i 59 § sägs, skall likvidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom likvidatorer, där ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flere särskilde likvidatorer utses. Uppdraget att vara likvidator anses gälla, intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

54 §.

Likvidatorerna äligge att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okände borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och upprätta bokslut.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas.

55 §.

Om likvidatorers befogenhet att företräda bolaget och deras skyldigheter gälle i tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgad.

56 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 32 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så ock om påföljd för försummelse härutinnan äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

57 §.

Innan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald eller erforderliga medel därtill afsatta, må bolagets tillgångar ej mellan bolagsmännen skiftas. Sker det, vare, i händelse af bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser, bolagsman skyldig återbära hvad han bekommit.

58 §.

Åtnöjes bolagsman ej med bolagsskifte eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall han sin talan hos domstol anhängiggöra inom ett år från den dag, likvidationen afslutades. Försummas det, hafve han sin talan förlorat.

59 §.

Afträdes bankbolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs eller, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades. Underrättelse om den offentliga stämningen skall, samtidigt med kungörelsen därom, genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

60 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där bolaget vid konkursens början var upplöst, af likvidatorerna; dock må ny styrelse eller nya likvidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

61 §.

Varder bankbolags egendom afträdd till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår, berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisionsberättelsen å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot revisorerna anställa sådan talan, som i 48 § förmäles.

Talan, hvarom i denna § sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen, eller, där tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

62 §.

Önskar bankbolag erhålla förlängning af bolaget meddelad oktroj, göre i den ordning, som i 1 § är sagd, ansökning därom sist sexton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning skall fattas å ordinarie bolagsstämma sist tjugu månader före utgången af den löpande oktrojen.

63 §.

Hufvudlottägare, som ej vill under förlängd oktroj i bolaget kvarstå, äge, därest han före den bolagsstämma, hvarom i 62 § förmäles, sådant för styrelsen anmält, att, efter det den löpande oktrojen tilländagått, ur bolaget utträda samt af bolagets behållning enligt behörigen revideradt bokslut utbekomma hvad på honom belöper.

V Kap.

Om registrering.

64 §.

Konungen bestämmer det register, hvori skola inskrifvas de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola för registrering anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

65 §.

Ansökning om bankbolags registrering skall göras af styrelsen och innehålla uppgift ej mindre å styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist än ock å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

1) Konungens beslut om stadfästelse af bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;

2) protokoll, utvisande att styrelse blifvit utsedd;

3) en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit af hufvudlottägare tecknad, med afdrag i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, äfvensom huru mycket blifvit inbetaladt ej mindre af grundfonden än ock, där kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, af det utaf dem tecknade belopp;

4) förteckning öfver hufvudlottägarne med uppgift tillika å det antal lotter, en hvar af dem innehar.

Dessutom skola vid ansökningen fogas:

där inbjudning till lotteckning skett, samtliga teckningslistor i hufvudskrift och styrkt afskrift, äfvensom protokoll, utvisande att beslut, hvarigenom bolaget blifvit bildadt, i föreskrifven ordning fattats, samt

där stiftarne öfvertagit samtliga lotterna, det härom träffade aftal i hufvudskrift eller styrkt afskrift.

66 §.

Sist fyra månader efter utgången af den i 13 § för hufvudlotternas slutliga inbetalning bestämda tid skall, där ej annälan om full inbetalning förut skett, af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald.

67 §.

Beslut om ökning af grundfonden medelst ny teckning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, af styrelsen för registrering anmälas. Registrering må icke beviljas, där ej anmälan till registret gjorts därom, att förutvarande grundfond till fullo inbetalts.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya lotterna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflämnas dels en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya lotterna inbetalts, dels ock förteckning å de nya lotternas ägare.

68 §.

När uti den i 22 § omförmälda bok anteckning skett om förändring i äganderätten till hufvudlott, skall uppgift härom af styrelsen ofördröjligen för registrering aflämnas.

69 §.

Hafva kommanditlottägare blifvit i bolaget inrymda, innan sådan ansökning gjorts, hvarom i 65 § förmäles, skall ofördröjligen efter utgången af den för kommanditlotternas inbetalning bestämda tid, där ej anmälan om full inbetalning förut skett, af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å lotterna inbetalts.

70 §.

Har, efter det sådan ansökning gjorts, hvarom i 65 § förmäles, beslut fattats om teckning af kommanditlotter, skall beslutet, äfven om det ej innefattar ändring af bolagsordningen, ofördröjligen af styrelsen för registrering anmälas.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya lotterna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya lotterna inbetalts.

71 §.

Ändring af bolagsordningen skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra ansökning och därvid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

72 §.

Ändring i styrelsens sammansättning äfvensom i fråga om rätten att teckna bolagets firma skall ofördröjligen af styrelsen för registrering anmälas.

73 §.

Likvidatorer skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning, hvarom i 53 § sägs, med uppgift å dem, som äga verkställa likvidationen, och å dem, som äga teckna bolagets firma. Afgår likvidator eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten till firmateckning, skall ock därom anmälan för registrering af likvidatorerna ofördröjligen göras. Då likvidationen afslutats, åligge det likvidatorerna att för registrering ofördröjligen göra anmälan därom.

74 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflämnas anmälan genom ombud, eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då bankbolags registrering sökes, skall en hvar, som är berättigad att teckna dess firma, på samma gång egenhändigt inskrifva firmateckningen i registret eller i särskildt bihang till detta, så vida icke teckningen verkställts å anmälningsskriften och blifvit af vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sker därom, att någon blifvit berättigad att teckna förut anmäld firma.

75 §.

Vägras registrering, äge den, som är med beslutet missnöjd, att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag däröfver anföra besvär hos Konungen.

76 §.

I afseende å bankbolag gälle, förutom hvad i 64—75 §§ här ofvan sägs, i tillämpliga delar till efterrättelse hvad om registrering är stadgadt i 24 samt 68—75 §§ af lagen om aktiebolag.

VI Kap.

Om tillsyn.

77 §.

Förr än bankbolag öppnar sin rörelse, skall inför Konungens befallningshafvande styrkas:

att kungörelse i öfverensstämmelse med 71 § i lagen om aktiebolag skett angående bolagets registrering;

att å lotterna blifvit inbetalda minst tjugu procent af grundfonden samt förbindelse med pant, som Konungens befallningshafvande pröfvar fullgod, aflämnad för inbetalning af återstoden; samt

att en hvar af hufvudlottägarne till förvaring hos bolaget öfverlämnat sådan handling, hvarom i 19 § förmäles.

78 §.

Genom kungörelse i allmänna tidningarna skall tillkännagifvas, när bankbolag börjar sin rörelse, så ock när bankbolag upplöses af annan anledning än konkurs, och skall underrättelse om dagen, då sådant sker, till finansdepartementet insändas.

79 §.

Den af Konungen förordnade bankinspektören äge, där han så pröfvar nödigt, sammankalla styrelsen. Jämväl må bankinspektören, på uppdrag af chefen för finansdepartementet, sammankalla extra bolagsstämma, där styrelsen icke efterkommer af bankinspektören framställd begäran om utfärdande af kallelse till sådan stämma. Bankinspektören må närvara vid bolagsstämma och vid af honom utlyst styrelsesammanträde samt i öfverläggningarna deltaga.

80 §.

Styrelsen åligge:

att när som helst hålla bolagets räkenskaper och handlingar tillgängliga för Konungens befallningshafvande, för det allmänna ombud, som Konungens befallningshafvande förordnar, för bankinspektören samt för den särskilda undersökning, Konungen eller chefen för finansdepartementet eljest kan finna för godt att låta anställa;

att genast efter hvarje månads slut i närvaro af det allmänna ombudet, enligt formulär, som från finansdepartementet meddelas, upprätta en öfversikt, utvisande bolagets tillgångar och skulder, jämte uppgift om räntesatserna för bolagets in- och utlåning samt diskonto, som under den tid, öfversikten omfattar, varit hos bolaget gällande, och att därefter ofördröjligen till nämnda departement insända denna öfversikt för dess offentliggörande genom departementets försorg;

att jämväl i öfrigt meddela chefen för finansdepartementet, Konungens befallningshafvande, bankinspektören och allmänna ombudet alla de upplysningar rörande bolaget, som af dem äskas;

att ofördröjligen efter verkställd revision till finansdepartementet insända styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen och revisionsberättelsen samt låta införa sistnämnda berättelse i allmänna tidningarna; samt

att, där chefen för finansdepartementet finner anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, på departementschefens anmodan ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detsamma.

81 §.

Det i 80 § omförmälda allmänna ombud åligge att meddela bankinspektören alla de upplysningar angående bolaget, som af honom äskas.

82 §.

I den granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper, hvarom i 46 § förmäles, skall jämväl deltaga en af Konungens befallningshafvande förordnad revisor.

83 §.

Har styrelse eller bolagsstämma fattat beslut, hvilket står i strid med lag eller den för bolaget fastställda ordning, må Konungens befallningshafvande kunna förbjuda verkställighet af beslutet. Konungens befallningshafvande må ock kunna förelägga styrelse att, i händelse beslut af nyssomförmälda beskaffenhet gått i verkställighet, göra rättelse, där så kan ske, så ock att fullgöra hvad styrelsen enligt lag och bolagsordning åligger. Sådant föreläggande må dock icke af Konungens befallningshafvande meddelas i fråga om i lag gifna föreskrifter, hvilkas öfverträdande är med straff belagdt; och må i frågor, som angå bankbolags förvaltning och bokföring, förbud eller föreläggande, hvarom nu är sagdt, icke af Konungens befallningshafvande meddelas, med mindre bankinspektören därom gjort framställning.

Sker svårare afvikelse från denna lag eller från bolagets ordning, ankomme på Konungen att förklara bolaget hafva förverkat oktrojen.

84 §.

Bryter någon mot hvad i 10 § 3 mom. finnes stadgadt, äge Konungens befallningshafvande föreskrifva rättelse.

85 §.

Konungens befallningshafvande må förelägga vite vid meddelande af föreskrift eller förbud enligt denna lag samt till sådant vite fälla.

86 §.

Öfver beslut, som af Konungens befallningshafvande på grund af denna lag meddelas, må klagan föras hos Konungen, men beslutet går ändock i verkställighet, där icke Konungen annorlunda förordnar.

87 §.

Upplöses bankbolag af annan anledning, än i 59 § sägs, skall chefen för finansdepartementet förordna ombud, som har att närvara

vid likvidatorernas sammanträden, med rätt att yttra sig till protokollet samt att i öfrigt öfvervaka likvidationen.

88 §.

Bankbolag åligge att ersätta ombud, som utses enligt 80 och 87 §§, äfvensom revisor, hvarom i 82 § förmäles. På den, som utsett nämnda ombud eller revisor, ankomme att bestämma ersättningsbeloppet.

VII Kap.

Ansvarsbestämmelser.

89 §.

Hvar, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

Lag samma vare, där styrelseledamot mot bättre vetande låter uti den i 22 § omförmälda bok införa oriktig uppgift.

90 §.

Bryter någon mot hvad i 13 § 2 mom. eller 16 § 2 mom. finnes stadgadt eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 22 §, 66 §, 67 § 2 mom., 68, 69, 70, 71 eller 72 § är meddelad, straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Lag samma vare om likvidator, som ej fullgör hvad honom enligt 73 § åligger.

91 §.

Böter och viten, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böters eller vitens fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän lag.

VIII Kap.

Särskilda bestämmelser.

92 §.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller bolagsmän denna lag eller bolagsordningen, svare de för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

93 §.

Bolagsordning för bankbolag skall angifva:

- 1) bolagets firma;
- 2) de rörelsegrenar, banken må utöfva;
- 3) den ort, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) grundfonden eller, där grundfonden skall kunna utan ändring i bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 5) det belopp, hvarå hufvudlott skall lyda;
- 6) huruvida kommanditlottägare må i bolaget inrymmas, samt, därest det medgifves, den rätt till vinstutdelning, som skall dem tillkomma, jämte de bestämmelser i öfrigt, som i ty fall finnas erforderliga;
- 7) antalet af styrelsens ledamöter och suppleanter för dem, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 8) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tid och ort för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;
- 9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till bolagsmännens kännedom;
- 10) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola afvika från hvad härom finnes i 37 och 38 §§ föreskrifvet; samt
- 11) antalet revisorer och suppleanter för dem samt tiden för deras befattningar och för revisionen.

94 §.

Bankbolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

95 §.

Enskildes förhållanden till bankbolag må ej för allmänheten yppas.

96 §.

Genom denna lag upphävas:

kungl. kungörelsen angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar den 12 juni 1874;

lagen den 19 maj 1899 om ändrad lydelse af § 31 i nämnda kungörelse;

lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt, den 27 maj 1898;

lagen med vissa bestämmelser angående enskilda sedelutgifvande banker den 7 juni 1889; samt

lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker den 13 juni 1902.

97 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904; dock att hvad i 10 § 3 mom. finnes stadgadt icke skall äga tillämpning på bolag, hvilka före lagens trädande i kraft erhållit Konungens stadfästelse å bolagsordningen, samt att §§ 28 och 29 i kungl. kungörelsen angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar den 12 juni 1874 äfvensom 2 mom. i lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt, den 27 maj 1898 fortfarande skola för enskild bank lända till efterrättelse, intill dess bankens betalningsansvar för utgifna sedlar upphört.

Rättigheter och skyldigheter, som uppkommit, innan denna lag träder i kraft, skola bedömas efter äldre lag.

Konungen utfärdar de öfvergångsstadganden, som må finnas erforderliga för registrering af bankbolag, å hvars ordning stadfästelse meddelats, innan denna lag träder i kraft.

Uppå ansökning af enskild bank, som ägt sedelutgifningsrätt, vill Konungen, där banken ej afträdt sin egendom till konkurs, genom allmän kungörelse förelägga en hvar, som innehar af banken utgifven sedel, att inom två år från kungörelsens dag, vid förlust af all betalningsrätt, förete sedeln till infriande i banken; skolande kungörelsen minst fyra gånger under hvarterdera året uppläsas i rikets kyrkor och införas i allmänna tidningarna.

*Bilaga litt. B.***Lag
angående bankaktiebolag.**

Häri genom förordnas som följer:

I Kap.*Om bankaktiebolags bildande och om dess fonder.***1 §.**

De, som i ändamål att drifva bankrörelse, vilja stifta aktiebolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse.

Stiftarne skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst tio.

Konungen pröfvar bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författningar i öfrigt så ock om och i hvad mån därutöfver, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras.

Stadfästes bolagsordningen, meddelar Konungen tillåtelse till bankrörelsens drifvande (oktroj) under en tid af högst tio år och därutöfver intill slutet af då löpande kalenderår.

Bankaktiebolag skall, på sätt nedan sägs, registreras.

2 §.

Sedan oktroj meddelats, må stiftarne utfärda inbjudning till aktieteckning.

Inbjudningen, som skall egenhändigt underskrivas af stiftarne samt vara åtföljd af styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse

af bolagsordningen, skall innehålla bestämmelse ej mindre om den tid, ej öfverstigande sex månader från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken sammanträde med tecknarne för pröfning af frågan om bolagets bildande skall hållas, än äfven om den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning de utbudna aktierna skola bland tecknarne fördelas.

Aktieteckning vare ogiltig, där den ej göres å sådan inbjudning, som ofvan i denna § sägs.

3 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, där det ej finnes i inbjudningen fullständigt angifvet.

4 §.

Stiftarne åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i inbjudningen bestämda tid. Har ej sammanträde inom sagda tid hållits, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

5 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 4 § omförmäles, genom behöriga teckningslistor, att grundfonden är, enligt inbjudningens innehåll, fullteknad och att tecknarne, stiftarne inräknade, utgöra minst det antal, som i 9 § sägs, skall, sedan i händelse af öfverteckning aktierna blifvit mellan tecknarne fördelade och öferskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må de fleste af de närvarande kunna besluta, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad därefter.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de fleste röstande hafva förenat sig härom och utgöra desse minst en fjärdedel af hela antalet tecknare, stiftarne inräknade, med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en fjärdedel af hela grundfonden, skall bolaget anses bildadt; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

Stiftare, som, efter ty i 3 § sägs, förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, äge ej deltaga i omröstning, hvarom i denna § förmäles, ej heller skall sådan stiftare eller det af honom öfvertagna aktiebelopp vid omröstningen tagas i beräkning.

6 §.

Utgöra stiftarne minst det antal, som i 9 § sägs, och öfvertaga de själfva samtliga aktierna, skall bolaget anses vara genom aftalet härom bildadt.

7 §.

Är bankaktiebolag bildadt, skall val af styrelse och revisorer ofördröjligen ske.

8 §.

Bankaktiebolags firma skall utmärka bolagets egenskap af aktiebolag.

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk bankinrättning, som är allmänt känd här i riket.

9 §.

Delägare i bankaktiebolag skola vara svenska medborgare och till antalet minst tjugu.

10 §.

Bankaktiebolags grundfond skall utgöra minst en million kronor; dock att, där de i bolagsordningen meddelade närmare bestämmelser angående bolagets rörelsegrenar och villkoren därför uppenbarligen gifva vid handen, att bolaget icke har till ändamål att drifva bankrörelse i större omfång, utan blott att tillgodose den mindre omsättningen å viss ort, grundfonden må, om Konungen gifver därtill lof, bestämmas till lägre belopp, dock ej understigande två hundra tusen kronor.

11 §.

Grundfonden skall fördelas i aktier å lika belopp.

Hvad på grund af teckning af aktie skall inbetalas må ej besmas till lägre belopp än det, hvarå aktien skall lyda.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

Skall grundfonden kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må lägsta beloppet (minimikapitalet) ej utgöra mindre än hälften af högsta beloppet (maximikapitalet).

Å aktierna skola utfärdas bref, angifvande ordningsnummer å den eller de aktier, hvarå de lyda. Aktiebref skall ställas till viss man.

12 §.

Af grundfonden skola inbetalas minst tjugu procent, innan bankaktiebolag öppnar sin rörelse, ytterligare minst tjugu procent inom tre månader och återstoden inom åtta månader från öppnandet af bolagets rörelse.

Innan bolaget registrerats och grundfonden blifvit till fullo inbetald, må aktiebref ej utgifvas.

13 §.

Aktietecknare, som ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare skyldig aflämna af fullgod pant åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i enlighet med hvad i 12 § stadgas.

14 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie, vare skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfalldagen.

Varder, innan pant, hvarom i 13 § förmåles, blifvit aflämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att aflämna sådan pant, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad. Lag samma vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och aflämnad pant ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse om tiden för inbetalning äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma skall gälla, så ock, där aktietecknarens adress för styrelsen uppgifvits, till honom i rekommenderadt bref blifvit försänd.

Då aktierätten förverkats, kan hvad å aktien redan inbetalts eller hvad genom realisering af aflämnad pant influtit ej återfordras.

15 §.

Ökning af grundfonden medelst ny aktieteckning må ej ske, innan förutvarande grundfond blifvit till fullo inbetald. Beslut om sådan ökning må ej bringas till verkställighet, innan det blifvit registrerat.

Aktiebref må i ty fall ej utgifvas, innan full betalning erlagts för den eller de aktier, hvarå brefvet lyder.

Den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid må ej öfverstiga ett år från det beslutet registrerades.

16 §.

Hvad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie, så ock rörande anmaning att sådan inbetalning fullgöra finnes i 14 § stadgadt skall äga motsvarande tillämpning vid ny aktieteckning, som i 15 § sägs.

17 §.

Har genom köp, arf eller på annat sätt förändring i äganderätten till aktie skett, vare den nye ägaren, efter skriftlig anmälan hos bolagets styrelse och därest hinder ej möter af bestämmelsen i 9 §, berättigad att i bolaget inträda.

18 §.

Å bankaktiebolags hufvudkontor skall genom styrelsens försorg hållas en särskild bok, i hvilken samtliga bolagsmän skola inregistreras och anteckning göras om de aktier, en hvar innehar.

I registerboken skola alla förändringar i äganderätten till aktier genast antecknas.

Ej må någon från bolaget uppbära utdelning eller utöfva annan bolagsman tillkommande rättighet, innan han blifvit i registerboken införd.

Styrelsen åligge att låta en hvar, som sådant önskar, taga kännedom af registerboken å de tider, banken hålles öppen för allmänheten, äfvensom, mot afgift, erhålla till riktigheten af vederbörande tjänsteman bestyrkt utdrag därur.

19 §.

Inbetald grundfond må ej, så länge bankrörelsen fortfar, minskas genom utdelning eller annan återbetalning till bolagsmännen.

20 §.

Af bankaktiebolags behållna årliga vinst skola minst femton procent afsättas för bildande af en reservfond. Sedan reservfonden uppgått till femtio procent af bolagets grundfond, må vidare afsättning till reservfonden kunna upphöra; nedgår den under detta belopp, skall afsättning därtill å nya vidtagna.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid aktieteckning kan för aktierna betingas utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats, hvad som blifvit å aktien inbetaldt eller genom realisering af aflämnad pant influtit.

Reservfonden må endast användas till betäckande af den förlust, som å bolagets rörelse i dess helhet uppstått och som icke kan ersättas af andra befintliga, till framtida förfogande afsatta medel.

21 §.

Varder, under det bankaktiebolag fortsätter sin rörelse, utdelning beslutad och verkställd, ändå att, enligt senast upprättade, behörigen reviderade bokslut, tillgång därtill icke kan beredas utan åsidosättande af de i 19 och 20 §§ angående bolagets fonder meddelade bestämmelser, vare de bolagsmän, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

22 §.

Sedan för aktie full betalning blifvit erlagd, vare delägare i bankaktiebolag icke pliktig att ytterligare något tillskjuta.

23 §.

Innan bankaktiebolag blifvit registrerad, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara.

Ingås förbindelse å bolagets vägnar, innan det blifvit registrerad, vare de, som ingått förbindelsen, ansvarige därför såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

II Kap.

Om rörelsen.

24 §.

Bankaktiebolag må ej drifva handel med annat än guld, in- och utrikes växlar samt räntebärande papper.

För bankaktiebolags fordran pansatt eller utmätt, fast eller lös egendom, som försäljes å auktion, må bolaget dock äga att, till skyddande af sin fordran, inropa, med skyldighet att egendomen åter afyttra, så snart det kan ske utan förlust.

Bankaktiebolag äger förvärfva för bankens inrymmande afsedd fastighet.

Ej må bankaktiebolag såsom pant mottaga egna aktiebref.

25 §.

Bankaktiebolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till viss man eller order, eller till innehafvaren ställda förbindelser.

26 §.

Varda penningar hos bankaktiebolag insatta att viss tid där innestå, mot eller utan ränta, skall bevis, som bolaget därom utfärdar, ställas till viss man och innehålla, att öfverlåtelse må ske endast till viss man samt att öfverlåtelsen bör till nye ägarens säkerhet hos bolaget anmälas.

Å medel, som på så kallad sparkasseräkning eller därmed likartad räkning insättas, må icke godtgöras ränta för högre belopp än tretusen kronor af en insättares tillgodohafvande. Ej heller må bankaktiebolag ikläda sig skyldighet att annorledes än viss tid, minst en vecka, efter uppsägning återbetala å sådan räkning insatta medel; styrelsen dock

öppet lämnadt att, då sådant pröfvas utan olägenhet kunna ske, i särskilda fall medgifva utbetalning utan afvaktan på uppsägningstidens utgång.

III Kap.

Om förvaltning och styrelse samt om bolagsstämma och revision.

27 §.

Bolagsmännen skola inom sig utse en styrelse af minst fem ledamöter att företräda bolaget. Ledamot af styrelsen skall vara bosatt i Sverige. Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva om den inskränkning ägt kännedom. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

28 §.

Bankaktiebolag äge bemyndiga eller uppdraga åt styrelsen att bemyndiga jämväl annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma.

Om inskränkning i sådant bemyndigande vare lag, som i 27 § 2 mom. sägs.

29 §.

Skriftlig afhandling, som för bankaktiebolag ingås, skall under-tecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firmateckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jämväl underskrifva sina namn.

År afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som afhandlingen underskrifvit, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

30 §.

Styrelsen äge förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest bolagets talan föra. Ej må dock, utan bolagets uppdrag, bemyndigande, som i 28 § sägs, af styrelsen lämnas.

31 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de fleste röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdades af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

32 §.

Styrelsen åligge att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen.

33 §.

Bolagsmännens rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma.

Ej må någon, för egen del eller såsom ombud för annan, deltaga i afgörande af fråga, hvori hans enskilda rätt är mot bolagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, ej heller i val af revisor.

Vid bolagsstämma skall, genom styrelsens försorg, föras protokoll, utvisande hvilka bolagsmän i förhandlingarna deltagit samt det antal aktier, för hvilket en hvar af dem ägt rösta. Senast fjorton dagar efter stämman skall protokollet vara för bolagsmännen tillgängligt.

34 §.

Beslut om ändring af bolagsordningen eller om bolagets upplösning af annan orsak, än i 46, 47, 49 eller 56 § sägs, vare ej giltigt, med mindre samtliga bolagsmännen förenat sig därom eller beslutet

fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

År för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

Förändring af bankaktiebolags ordning äge ej giltighet, med mindre den varder af Konungen stadfästad.

35 §.

Jämte hvad i 33 och 34 §§ är om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma stadgadt, gälle, där ej annorlunda finnes i bolagsordningen bestämdt:

att hvarje aktie berättigar till en röst;

att frånvarande bolagsmans rösträtt må genom ombud utöfvas;

att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvas; och

att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de fleste röstande, eller, om jämväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

36 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom fyra månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den stämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna året tillika med den berättelse, som enligt 43 § bör af revisorerna afgifvas.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för bolagsmännen tillgänglig å bolagets hufvudkontor. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej, utan samtliga närvarandes samtycke, vid stämman till afgörande företagas, där det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisionsberättelsen eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill bolagsman hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen skriftlig anmälan därom minst fjorton dagar före stämman.

37 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 36 § sägs, *Bih. till Riksd. Prot. 1903. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 30 Häft.* 7

har att för hvarje år å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Den i samma § omförmälda balansräkning skall behörigen redovisa bolagets inkomster och utgifter under räkenskapsåret samt dess tillgångar och skulder vid årets slut. Bolagets tillgångar må icke upptagas öfver deras verkliga värden. Osäkra fordringar skola förty upptagas endast till de belopp, hvarmed de beräknas komma att ingå, samt värdelösa fordringar afskrifvas.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerne samt, tillika med desses berättelse, minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för bolagsmännen tillgängliga å bolagets hufvudkontor.

38 §.

Å den bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jämte revisionsberättelsen framläggas, skall jämväl till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid, förvaltningsberättelsen omfattar. Yrkas af bolagsmän med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid, förvaltningsberättelsen omfattar, ej anställd inom ett år från det densamma å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder däraf att ansvarsfrihet beviljats, äge bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, där denna kan antagas hafva å beslutet om ansvarsfrihet inverkat.

39 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla bolagsmännen till extra bolagsstämma.

Sådan stämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af bolagsmän med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela grundfonden eller den mindre del däraf, som må vara i bolagsordningen bestämd.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman angifvet.

40 §.

Har styrelsen ej senast fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 39 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, där ej annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla bolagsmännen till ordinarie bolagsstämma, har Konungens befallningshafvande att, på anmälan af bolagsman, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

41 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller bolagsman, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut nu är sagdt gälle ock, där aktietecknare vill tala å beslut, som fattats vid sammanträde, hvarom i 4 § förmäles.

42 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl då annat offentlig myndighets bud skall bolaget delgifvas.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kära till bolaget, kalle bolagsmännen till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 41 § afses, styrelsens rätt till talan bevarad, om inom där stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördröjligen hållas.

43 §.

Bolagsmännen skola för granskning af styrelsens förvaltning och

bolagets räkenskaper årligen utse revisorer. Åtminstone hvart annat år skall en af dessa revisorer ombytas.

Af bolagsmännen utsedd revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Öfver granskningen skall skriftlig berättelse afgifvas.

44 §.

Revisor skall äga ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Där granskningen därtill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 40 § sägs äga motsvarande tillämpning.

45 §.

Hafva revisorer i sin berättelse mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvarige för all därpå uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas sedan två år förflutit från det revisionsberättelsen å bolagsstämma framlades.

IV Kap.

Om bankaktiebolags upplösning och om förlängning af bolagets oktroy.

46 §.

Har bankaktiebolag, enligt behörigen revideradt bokslut, gjort sådana förluster, att reservfonden och tio procent af grundfonden förlorats, skall styrelsen senast den dag, revisionsberättelsen aflämnas, sammankalla bolagsstämma till första dag, sådant enligt bolagsordningen kan ske; och låte styrelsen dessutom ofördröjligen genom rekomen-

deradt bref om bolagsstämman underrätta bolagsman, hvars adress är känd. I kallelsen till bolagsstämman skall uppgifvas, att bolaget gjort sådan förlust, som här är sagd.

Har före eller senast vid bolagsstämman af bolagsmän tecknats hvad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget att fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknadt tillskott icke inbetalts inom tre månader från omförmälda stämma, skall bolaget upplösas och likvidation verkställas.

De bolagsmän, som verkställt tillskottet, äga att af bolagets blifvande behållna vinstmedel erhålla åter hvad af dem blifvit tillskjutet jämte sex procent årlig ränta, innan annan utdelning får ske. Upplöses bolaget, förr än sådant tillskott blifvit till fullo återguldadt, skall, sedan bolagets skulder blifvit betalda, tillskottet, dock utan beräkning af ränta för tid efter bankrörelsens upphörande, återgäldas af bolagets tillgångar, så långt de därtill förslå, innan någon utdelning å aktierna må äga rum.

Yppas under löpande räkenskapsår anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, hvarom i denna § förmäles, åligge det styrelsen att ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska detsamma.

47 §.

Bankaktiebolag skall ock upplösas och likvidation verkställas: då bolaget icke öppnat sin rörelse inom ett år ifrån bolagets bildande;

då grundfonden ej blifvit till hela sitt belopp inbetald inom ett år från det bolagets rörelse öppnades;

då antalet bolagsmän nedgått under det i 9 § bestämda samt tillräckligt antal delägare ej inom tre månader inträdt;

eller då meddelad oktroj tilländagått, utan att ny oktroj beviljats.

48 §.

Varder bankaktiebolag icke upplöst, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt 46 eller 47 § påkallar upplösning, svare de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en.

49 §.

Har Konungen förklarad bankaktiebolag hafva förverkat oktrojen, skall bolaget anses upplöst den dag, då sådant förklarande gjordes.

50 §.

Upplöses bankaktiebolag af annan anledning, än i 56 § sägs, skall likvidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom likvidatorer, där ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flere särskilde likvidatorer utses. Uppdraget att vara likvidator anses gälla, intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

51 §.

Likvidatorerna åligge att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okände borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och upprätta bokslut.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas.

52 §.

Om likvidatorers befogenhet att företräda bolaget och deras skyldigheter gälle i tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgadt.

53 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 29 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så ock om påföljd för försummelse härutinnan äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

54 §.

Innan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald eller erforderliga medel därtill afsatta, må

bolagets tillgångar ej mellan bolagsmännen skiftas. Sker det, vare i händelse af bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser, bolagsman skyldig återbära hvad han bekommit.

55 §.

Åtnöjes bolagsman ej med bolagsskifte eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall han sin talan hos domstol anhängiggöra inom ett år från den dag, likvidationen avslutades. Försummas det, hafve han sin talan förlorat.

56 §.

Afträdes bankaktiebolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs eller, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades. Underrättelse om den offentliga stämningen skall, samtidigt med kungörelsen därom, genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

57 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där bolaget vid konkursens början var upplöst, af likvidatorerna; dock må ny styrelse eller nya likvidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

58 §.

Varder bankaktiebolags egendom afträdd till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagstämma framlades, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår, berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisionsberättelsen å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot revisorerna anställa sådan talan, som i 45 § förmäles.

Talan, hvarom i denna § sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställeledagen, eller, där tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

59 §.

Önskar bankaktiebolag erhålla förlängning af bolaget meddelad oktroj, göre i den ordning, som i 1 § är sagd, ansökning därom sist sexton månader, innan den löpande oktrojen tilländagår.

Beslut om sådan ansökning skall fattas å ordinarie bolagsstämma.

V Kap.

Om registrering.

60 §.

I aktiebolagsregistret skola inskrifvas de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola för registrering anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

61 §.

Ansökning om bankaktiebolags registrering skall göras af styrelsen och innehålla uppgift ej mindre å styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist, än ock å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

- 1) Konungens beslut om stadfästelse af bolagsordningen, i två styrkta afskrifter;
- 2) protokoll, utvisande att styrelse blifvit utsedd;
- 3) en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag i anledning af öfver-teckning, där sådan ägt rum, äfvensom huru mycket af grundfonden blifvit inbetaladt.

Dessutom skola vid ansökningen fogas:

där inbjudning till aktieteckning skett, samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift, äfvensom protokoll, utvisande att beslut, hvarigenom bolaget blifvit bildadt, i föreskrifven ordning fattats, samt

där stiftarne öfvertagit samtliga aktierna, det härom träffade aftal i hufvudskrift eller styrkt afskrift.

62 §.

Sist fyra månader efter utgången af den i 12 § för aktiernas slutliga inbetalning bestämda tid skall, där ej anmälan om full inbetalning

förut skett, af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift, huruvida grundfonden blifvit till hela sitt belopp inbetald.

63 §.

Beslut om ökning af grundfonden medelst ny aktieteckning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, af styrelsen för registrering anmälas. Registrering må icke beviljas, där ej anmälan till registret gjorts därom, att förutvarande grundfond till fullo inbetalts.

Sist en månad efter utgången af den för inbetning af de nya aktierna bestämda tid skall af styrelsen för registrering aflämnas en af dess ledamöter egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya aktierna inbetalts.

64 §.

Ändring af bolagsordningen skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra ansökning och därvid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

65 §.

Ändring i styrelsens sammansättning äfvensom i fråga om rätten att teckna bolagets firma skall ofördröjligen af styrelsen för registrering anmälas.

66 §.

Likvidatorer skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning, hvarom i 50 § sägs, med uppgift å dem, som äga verkställa likvidationen, och å dem, som äga teckna bolagets firma. Afgår likvidator eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten till firmateckning, skall ock därom anmälan för registrering af likvidatorerna ofördröjligen göras. Då likvidationen afslutats, åligge det likvidatorerna att för registrering ofördröjligen göra anmälan därom.

67 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflämnas anmälan genom ombud eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då bankaktiebolags registrering sökes, skall en hvar, som är berättigad att teckna dess firma, på samma gång egenhändigt inskrifva firmateckningen i registret eller i särskildt bihang till detta, så vida icke teckningen verkställts å anmälningsskriften och blifvit af vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sker därom, att någon blifvit berättigad att teckna förut anmäld firma.

68 §.

Vägras registrering, äge den, som är med beslutet missnöjd, att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag däröfver anföra besvär hos Konungen.

69 §.

I afseende å bankaktiebolag gälle, förutom hvad i 60—68 §§ här ofvan sägs, i tillämpliga delar till efterrättelse hvad om registrering är stadgadt i 24, 68—71 och 73—75 §§ af lagen om aktiebolag.

VI Kap.*Om tillsyn.*

70 §.

Förr än bankaktiebolag öppnar sin rörelse, skall inför Konungens befallningshafvande styrkas:

att kungörelse i öfverensstämmelse med 71 § i lagen om aktiebolag skett angående bolagets registrering, samt

att å aktierna blifvit inbetalda minst tjugu procent af grundfonden samt förbindelse med pant, som Konungens befallningshafvande pröfvar fullgod, aflämnad för inbetalning af återstoden.

71 §.

Genom kungörelse i allmänna tidningarna skall tillkännagifvas, när bankaktiebolag börjar sin rörelse, så ock när bankaktiebolag upplöses af annan anledning än konkurs; och skall underrättelse om dagen, då sådant sker, till finansdepartementet insändas.

72 §.

Den af Konungen förordnade bankinspektören äge, där han så pröfvar nödigt, sammankalla styrelsen. Jämväl må bankinspektören, på uppdrag af chefen för finansdepartementet, sammankalla extra bolagsstämma, där styrelsen icke efterkommer af bankinspektören framställd begäran om utfärdande af kallelse till sådan stämma. Bankinspektören må närvara vid bolagsstämma och vid af honom utlyst styrelsesammanträde samt i öfverläggningarna deltaga.

73 §.

Styrelsen åligge:

att när som helst hålla bolagets räkenskaper och handlingar tillgängliga för Konungens befallningshafvande, för det allmänna ombud, som Konungens befallningshafvande förordnar, för bankinspektören samt för den särskilda undersökning, Konungen eller chefen för finansdepartementet eljest kan finna för godt att låta anställa;

att genast efter hvarje månads slut i närvaro af det allmänna ombudet, enligt formulär, som från finansdepartementet meddelas, upprätta en öfversikt, utvisande bolagets tillgångar och skulder, jämte uppgift om räntesatserna för bolagets in- och utlåning samt diskonto, som under den tid, öfversikten omfattar, varit hos bolaget gällande, och att därefter ofördröjligen till nämnda departement insända denna öfversikt för dess offentliggörande genom departementets försorg;

att jämväl i öfrigt meddela chefen för finansdepartementet, Konungens befallningshafvande, bankinspektören och allmänna ombudet alla de upplysningar rörande bolaget, som af dem äskas;

att ofördröjligen efter verkställd revision till finansdepartementet insända styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen och revisionsberättelsen samt låta införa sistnämnda berättelse i allmänna tidningarna; samt

att, där chefen för finansdepartementet finner anledning till antagande, att bolaget gjort sådana förluster, att reservfonden och tio

procent af grundfonden förlorats, på departementschefens anmodan ofördröjligen låta upprätta bokslut och kalla revisorerna att granska det-samma.

74 §.

Det i 73 § omförmälda allmänna ombud åligge att meddela bankinspektören alla de upplysningar angående bolaget, som af honom äskas.

75 §.

I den granskning af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper, hvarom i 43 § förmäles, skall jämväl deltaga en af Konungens befallningshafvande förordnad revisor.

76 §.

Har styrelse eller bolagsstämma fattat beslut, hvilket står i strid med lag eller den för bolaget fastställda ordning, må Konungens befallningshafvande kunna förbjuda verkställighet af beslutet. Konungens befallningshafvande må ock kunna förelägga styrelse att, i händelse beslut af nyssomförmälda beskaffenhet gått i verkställighet, göra rättelse, där så kan ske, så ock att fullgöra hvad styrelsen enligt lag och bolagsordning åligger. Sådant föreläggande må dock icke af Konungens befallningshafvande meddelas i fråga om i lag gifna föreskrifter, hvilkas öfverträdande är med straff belagdt; och må i frågor, som angå bankaktiebolags förvaltning och bokföring, förbud eller föreläggande, hvarom nu är sagdt, icke af Konungens befallningshafvande meddelas, med mindre bankinspektören därom gjort framställning.

Sker svårare afvikelse från denna lag eller från bolagets ordning, ankomme på Konungen att förklara bolaget hafva förverkat oktrojen.

77 §.

Konungens befallningshafvande äge förelägga vite vid meddelande af föreskrift eller förbud enligt denna lag samt till sådant vite fälla.

78 §.

Öfver beslut, som af Konungens befallningshafvande på grund af denna lag meddelas, må klagan föras hos Konungen, men beslutet går ändock i verkställighet, där icke Konungen annorlunda förordnar.

79 §.

Upplöses bankaktiebolag af annan anledning, än i 56 § sägs, skall chefen för finansdepartementet förordna ombud, som har att närvara vid likvidatorernas sammanträden, med rätt att yttra sig till protokollet samt att i öfrigt öfvervaka likvidationen.

80 §.

Bankaktiebolag åligge att ersätta ombud, som utses enligt 73 och 79 §§, äfvensom revisor, hvarom i 75 § förmäles. På den, som utsett nämnda ombud eller revisor, ankomme att bestämma ersättningsbeloppet.

VII Kap.

Ansvarsbestämmelser.

81 §.

Hvar, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

Lag samma vare, där styrelseledamot mot bättre vetande låter uti den i 18 § omförmälda bok införa oriktig uppgift.

82 §.

Bryter någon mot hvad i 12 § 2 mom. eller 15 § 2 mom. finnes stadgadt eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 18 § 1, 2 eller 4 mom., 62 §, 63 § 2 mom., 64 § eller 65 § är meddelad, straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Lag samma vare om likvidator, som ej fullgör hvad honom enligt 66 § åligger.

83 §.

Böter och viten, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böters eller vitens fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän lag.

VIII Kap.

Särskilda bestämmelser.

84 §.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller bolagsmän denna lag eller bolagsordningen, svare de för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

85 §.

Bolagsordning för bankaktiebolag skall angifva:

- 1) bolagets firma;
- 2) de rörelsegrenar, banken må utöfva;
- 3) den ort, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 4) grundfonden eller, där grundfonden skall kunna utan ändring i bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 5) det belopp, hvarå aktie skall lyda;
- 6) antalet af styrelsens ledamöter och suppleanter för dem, tiden för deras befattningar samt grunderna för styrelsens beslutförhet;
- 7) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tid och ort för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;
- 8) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till bolagsmännens kännedom;
- 9) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, såvidt de skola afvika från hvad härom finnes i 34 och 35 §§ föreskrifvet; samt

10) antalet revisorer och suppleanter för dem samt tiden för deras befattningar och för revisionen.

86 §.

Bankaktiebolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

87 §.

Enskildes förhållanden till bankaktiebolag må ej för allmänheten yppas.

88 §.

Angående aktiebolag, som uteslutande hafva till ändamål att idka fastighetsbelåning eller pantlånerörelse, är särskildt stadgad.

89 §.

Genom denna lag upphävas:
lagen angående bankaktiebolag den 19 november 1886;
lagen den 19 maj 1899 om ändrad lydelse af 18 § i förstnämnda lag; samt
lagen om registrering af bankaktiebolag den 28 juni 1895.

90 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Rättigheter och skyldigheter, som dessförinnan uppkommit, skola bedömas efter äldre lag.

Bestämmelserna i denna lag skola äga tillämpning jämväl å bankaktiebolag, hvars verksamhet grundas på tillåtelse, meddelad före nämnda dag och i hvars ordning är meddelad föreskrift om skyldighet för bolaget att underkasta sig de bestämmelser, hvilka för bankaktiebolag varda i allmän författning stadgade, dock att i fråga om de bankaktiebolag, hvilka hafva utelöpande aktier, ställda till innehafvaren, bestämmelserna i 1, 2 och 3 mom. af 18 § icke skola gälla för dylika aktier.

Å bankaktiebolag, hvars verksamhet grundas på tillåtelse, meddelad före nämnda dag, och i hvars ordning icke meddelats föreskrift om skyldighet för bolaget att underkasta sig de bestämmelser, hvilka för bankaktiebolag varda i allmän författning stadgade, skola bestämmelserna i denna lag icke äga tillämpning, så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i bolagsordningen särskildt stadgad, utan gälla därutinnan hvad bolagsordningen innehåller, dock att i fråga om ändring i bolagsordningen, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om likvidation, om registrering, om tillsyn och om ansvar, denna lag gäller till efterrättelse.

*Bilaga litt. C.***L a g****angående tillsyn å vissa penningeinträttningar, som drifva sin rörelse utan af Konungen stadfäst reglemente.**

Med upphäfvande af lagen angående tillsyn å vissa s. k. folkbanker och med folkbanker jämförliga penningeinträttningar den 29 juli 1892, förordnas härigenom som följer:

1 §.

Har penningeinträttning, som i fråga om ändamålet med sin rörelse är jämförlig med folkbank, ej af Konungen stadfäst reglemente och ingår bland dess rörelsegrenar sådan inlåning, som sparbank bedrifver, skall penningeinträttningen beträffande rörelsen i dess helhet vara underkastad tillsyn af Konungens befallningshafvande i länet. För utöfvande af sådan tillsyn har Konungens befallningshafvande att själf eller genom ombud verkställa undersökning af penningeinträttningens förvaltning, därvid dess räkenskaper, protokoll, kassa och lånehandlingar skola af styrelsen hållas tillgängliga. Verkställes undersökningen genom Konungens befallningshafvandes ombud, skall godtgörelse därför af penningeinträttningen gäldas till ombudet enligt Konungens befallningshafvandes bestämmande.

2 §.

Styrelse för sådan penningeinträttning, hvarom i 1 § sägs, åligger att årligen till Konungens befallningshafvande aflämna berättelse af utsedda revisorer öfver verkställd granskning af nästföregående års förvaltning tillika med det beslut, som fattats i fråga om ansvarsfrihet för styrelsen. Dessa handlingar skola genom Konungens befallningshafvandes försorg, men på penningeinträttningens bekostnad införas i länskungörelserna och tidning i orten.

Styrelsen har ock att senast en månad efter bokslutets upprättande afgifva statistisk redogörelse i afseende å penningeinrättningen och dess rörelse jämlikt föreskrifter, som Konungen kan låta utfärda.

Bokslut skall upprättas för kalenderår och fullständigt utvisa penningeinrättningens ställning; ägande Konungens befallningshafvande att, där så aktas nödigt, meddela föreskrift angående sättet för böckernas förande och avslutande.

Konungens befallningshafvande äger förelägga styrelsen att fullgöra hvad enligt denna lag och gällande reglemente styrelsen åligger.

3 §.

Finnes grundad anledning till antagande, att penningeinrättning, hvarom i denna lag sägs, förlorat sin reservfond och tjugu procent af inbetald grundfond, har Konungens befallningshafvande att förordna om dess ställande under utredning. Till deltagande i sådan utredning skall Konungens befallningshafvande utse ett ombud, som härför upp- bär godtgörelse på sätt i 1 § sägs.

4 §.

Konungens befallningshafvande äger förelägga vite vid meddelande af föreskrift enligt denna lag samt till sådant vite fälla.

Vite, som sålunda ådömes, tillfaller kronan och förvandlas efter allmän lag.

5 §.

Öfver beslut, som af Konungens befallningshafvande på grund af denna lag meddelas, må klagan föras hos Konungen i finansdepartementet, men beslutet går ändock i verkställighet, där icke Konungen annorlunda förordnar.

6 §.

Denna lag träder i kraft med ingången af år 1904 och äger tillämpning jämväl på redan bildade penningeinrättningar af ifrågasvarande beskaffenhet.

Lag

angående ändrad lydelse af 1 § i lagen den 27 maj 1898, innefattande särskilda bestämmelser om vissa aktiebolag, som drifva lånerörelse.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen den 27 maj 1898, innefattande särskilda bestämmelser om vissa aktiebolag, som drifva lånerörelse, skall erhålla följande förändrade lydelse:

Å bolagsordning för aktiebolag, som har till ändamål att drifva lånerörelse, men å hvilket den för bankaktiebolag gällande lagstiftning icke äger tillämpning, skall Konungens stadfästelse sökas. Konungen pröfvar bolagsordningens öfverensstämmelse med lagen om aktiebolag samt lag och författningar i öfrigt, så ock huruvida därutöfver, med afseende på vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, särskilda bestämmelser må erfordras. Å ändring i bolagsordning för sådant bolag skall Konungens stadfästelse ock sökas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Lag

angående solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs.

Jämte de i konkurslagen meddelade stadganden, såvidt de ej strida mot hvad här nedan förordnas, skola, beträffande solidariskt bankbolags, bankaktiebolags och sparbanks konkurs, följande föreskrifter lända till efterrättelse:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Har solidariskt bankbolag eller bankaktiebolag råkat i konkurs-tillstånd, varde det af rätten eller domaren ofördröjligen anmaldt hos chefen för finansdepartementet; och förordne departementschefen ett allmänt ombud att såsom god man och syssloman deltaga i konkursboets förvaltning med de gode män och sysslomän, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Afträdes sparbanks egendom till konkurs, varde anmälan därom af rätten eller domaren ofördröjligen gjord hos Konungens befallningshafvande, som förordnar ett allmänt ombud att deltaga i förvaltningen af konkursboet, på sätt här ofvan sägs.

På den, hvilken förordnat sådant allmänt ombud, ankomme att, när det pröfvas skäligt, entlediga ombudet och i dess ställe annan förordna. Däröfver må klagan ej föras.

2 §.

Det allmänna ombud, som sålunda blifvit förordnad, äge, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerne att höras öfver ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller försummelse vid fullgörande af sitt uppdrag. Då allmänna ombudet kallar borgenärerne till sammanträde, åligge ombudet att därom underätta rättens ombudsman.

Utan hinder af beslut, som kan vara fattadt om delning af förvaltningen af boet, äge allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

3 §.

Af det arfvode, som för gode männen och sysslomännen bestämmes, tage allmänna ombudet en tredjedel.

4 §.

Under anslagstiden upprätte gode männen förteckning öfver de borgenärer, hvilka enligt bankens räkenskaper hafva fordran hos banken på grund af insättning å depositions-, upp- och afskrifnings- eller annan

räkning, eller ock enligt sparbanksbok; skolande denna förteckning för hvarje borgenär upptaga beloppet af hans fordran, så ock, där ränta å fordringen är utfäst, den dag, från hvilken räntan är ogulden, jämte räntefoten.

Förteckningen skall i hufvudskrift af gode männen så fort ske kan ingifvas till den, som, enligt hvad i konkurslagen sägs, har att emottaga bevakningshandlingar i konkursen; börande vid hufvudskriften fogas afskrifter till antal, som påkallas af hvad här efteråt stadgas. Sedan desammas öfverensstämmelse med hufvudskriften blifvit af honom bekräftad, skall förteckningen i sålunda styrkt afskrift under de trettio sista dagarne före inställeldagen hos rättens ombudsman samt vid hvart och ett af bankens kontor hållas tillgänglig för en hvar, som vill taga del af densamma.

5 §.

Förteckningen varde å inställeldagen af ordföranden uppläst; och skall fordran, som blifvit å förteckningen upptagen, anses vara i konkursen bevakad, såsom hade borgenären själf å inställeldagen uppgifvit fordringen.

Särskilda bestämmelser angående solidariskt bankbolags konkurs.

6 §.

Bolagets tillgångar skola, så fort ske kan, värderas af en nämnd, bestående af allmänna ombudet såsom ordförande samt två ledamöter, utsedde den ene af borgenärerne och den andre af hufvudlottägarne. Tillgångarne skola därvid upptagas till det värde, hvartill de efter noggrann pröfning antagas kunna under förvaltningens fortgång förvandlas i penningar.

7 §.

Borgenärerne välje ledamot i nämnden å den tid och i den ordning, som konkurslagen föreskrifver för val af gode män.

För val af den ledamot i nämnden, som skall utses af hufvudlottägarne, kalle allmänna ombudet ofördröjligen dem att inför honom sammanträda; och skall valet ske enligt de bestämmelser i fråga om rösträtt, som i den för bolaget fastställda ordning äro gifna för val af

styrelse. Om tid och ort för sådant sammanträde utfärde allmänna ombudet kungörelse, som i allmänna tidningarna införes tre gånger, första gången minst tio dagar före sammanträdet.

Underlåta borgenärerne eller hufvudlottägarne att utse ledamot i nämnden, varde ledamot i stället förordnad af den rätt, där konkursen är anhängig. Försummar utsedd ledamot att på ordförandens kallelse tillstädeskomma vid nämndens sammanträde, äge ordföranden tillkalla annan person att i den försumliges frånvaro deltaga i värderingen.

8 §.

Visar sig vid den värdering, hvarom i 6 § sägs, eller sedermera under konkursens fortgång, att bolagets tillgångar icke förslå till betäckande af bolagets kända gäld jämte kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling, skola gode männen eller sysslomännen ofördröjligen å hufvudlottägarne, i förhållande till det antal lotter en hvar af dem enligt förteckningen öfver bolagets delägare innehar, uttaxera det till fyllande af bristen i bolagets tillgångar erforderliga belopp jämte en tiondedel därutöfver. Är någon af hufvudlottägarne veterligen i konkurstillstånd, skall uttaxeringen ske allenast å öfrige hufvudlottägare.

9 §.

Yppas sedan uttaxering skett behof af ny uttaxering, varde sådan skyndsamt verkställd enligt de grunder, som i 8 § äro stadgade.

10 §.

Då uttaxering beslutes, skall tillika bestämmas viss förfallodag, å hvilken bolagsmännens tillskott senast bör erläggas. Denna dag skall sättas minst två och högst tre månader efter den dag, då uttaxeringen beslutes. Uppgår det belopp, som på hvarje bolagsman uttaxeras, till mera än hälften af hans andel i den grundfond, som hufvudlottägarne insatt eller bort insätta, skall beloppet lika fördelas på två förfallodagar, den första inom tid, som nyss är nämnd, och den andra minst två och högst tre månader efter den första.

11 §.

Kungörelse om uttaxeringen, upptagande det tillskott, som för hvarje lott skall inbetalas, äfvensom förfallodagen eller förfallodagarne, varde införd i allmänna tidningarna tre gånger, första gången minst sex veckor och sista gången minst fjorton dagar före första förfallodagen; och låte gode männen eller sysslomännen dessutom om uttaxeringen ofördröjligen underrätta hufvudlottägarne genom särskilda bref, som afsändas med posten.

12 §.

Å uttaxerad belopp, som icke inbetalas inom utsatt förfallotid, skall bolagsmannen gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen till dess betalning sker.

13 §.

Gäldar bolagsman inom utsatt förfallotid en fjärdedel af det belopp, som då bör erläggas, må han, efter ty i 15 § vidare sägs, njuta anstånd med betalning af återstoden, därest han för sagda återstod jämte ränta inom samma tid ställer pant eller borgen, som godkännes af gode männen eller sysslomännen.

14 §.

Har bolagsman brustit i fullgörande af honom åliggande betalningsskyldighet och är han icke enligt 13 § berättigad till anstånd, vare han icke allenast för hvad oguldet och förfallet är jämte ränta därå utan ock, där uttaxeringen fördelats på särskilda förfallodagar, för hvad å senare förfallodag skolat erläggas underkastad utmätning utan dom eller utslag, då gode männen eller sysslomännen med företeende af rättens ombudsmans bevis om det belopp, för hvilket bolagsmannen på grund af uttaxeringen häftar, hos utmättningsman påkalla utmätning; vare ock bolagsmannen skyldig att på yrkande af gode männen eller sysslomännen afträda sin egendom till konkurs; åliggande det gode männen eller sysslomännen att ofördröjligen mot bolagsmannen vidtaga den åtgärd, som i hvarje fall må anses lämplig.

15 §.

Belopp, för hvilket pant eller borgen blifvit enligt 13 § ställd, skall inbetalas inom sex månader efter den i kungörelsen utsatta förfallodag. Sker det ej, låte sysslomännen ofördröjligen försälja panten å offentlig auktion eller utsöka beloppet hos löftesmannen; vare ock bolagsmannen underkastad sådan påföljd, som i 14 § sägs, där sysslomännen anse nödigt, att sådan påföljd tillämpas.

16 §.

Afträdas hufvudlottägares tillgångar till borgenärers förnöjande, må återvinningstalan, hvarom i 3 kap. konkurslagen stadgas, i bolagsmannens konkurs anställas jämväl af gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs i den ordning 37 § nämnda lag för enskild borgenär föreskrifver; och skall, där sådan talan af dem föres och bolagsmannens konkurs börjats inom natt och år efter det offentlig stämning å bolagets borgenärer utfärdades, tid, som i 36 § samma lag sägs, räknas från den dag, bolagets konkurs börjades.

17 §.

Hufvudlottägare, hvilken till följd af konkurstillstånd icke underkastats uttaxering enligt 8 eller 9 §, vare ändock skyldig att för en hvar af de lotter i bolaget, han innehar, tillskjuta enahanda belopp, som jämlikt samma §§ blifvit å hvarje lott uttaxeradt; och gälle jämväl i öfrigt om sådan bolagsmans tillskott i tillämpliga delar hvad om uttaxerade tillskott förut är sagdt.

Gode männen eller sysslomännen i bolagets konkurs vare pliktige att, då hufvudlottägare blifvit försatt i konkurs, däri såväl för bolagets konkursbo som å öfrige hufvudlottägares vägnar bevaka hvad förstnämnde bolagsman på grund af sin delaktighet i bolaget är skyldig tillskjuta, samt, intill dess bolagets konkurs blifvit afslutad, uppbära den utdelning, som belöper å berörda tillskott.

18 §.

Af de tillgångar i bolagets konkurs, som kunna återstå sedan alla skulder jämte kostnaderna för boets utredning och konkurssakens

behandling blifvit betalda eller medel därtill afsatta, skola, innan utdelning å lotterna må äga rum, de tillskott återgäldas, som hufvudlottägarne på grund af denna lag erlagt jämte ränta efter sex för hundra om året från betalningsdagarne.

19 §.

Genom denna lag upphävas:

lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 samt

lagen den 18 april 1890 angående ändrad lydelse af 3 § i nyssnämnda lag.

20 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Råkar bankbolag, som ägt utgifva egna banksedlar, i konkurs-tillstånd, under det bolaget häftar i betalningsansvar för utgifna sedlar, skola de i 6, 7, 21 och 22 §§ af lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 juni 1889 meddelade föreskrifter fortfarande i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

L a g

angående ändrad lydelse af 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag.

Härigenom förordnas, att 55 § i lagen den 28 juni 1895 om handelsbolag och enkla bolag skall erhålla följande ändrade lydelse:

55 §.

Hvad i denna lag är föreskrifvet skall ej äga tillämpning å aktiebolag eller rederier eller solidariska bankbolag.

Ej heller göres genom denna lag ändring i hvad om bolag för verksamhet af visst slag eljest är i lag eller författning särskildt stadgadt.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.
